

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 .
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfé és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 6.

Homestead.

(K. Ö.) Gazdakörökben nagy visszatekintést keltett Szeged város törvényhatóságának a homestead-dal szemben elfoglalt álláspontja. Szabadka város törvényhatósága ugyanis a tavasszal a homestead érdekében országos mozgalmat indított. Ezen mozgalomhoz sorjában csatlakoztak megyék és városok. Eddig csak Szeged tett kivételt. Nehogy Szeged magatartása precedensül szolgáljon azon törvényhatóságoknak, melyek eddig ezzel a kérdéssel még nem foglalkoztak, szükséges, hogy a nagyközönség figyelmét a homestead kérdésére felhívjuk.

Mi az a homestead? Otthonmentesítési törvény, mely valamely kisgazda család megélhetésére szükséges földterületet, ennek megmunkálására szükséges igavonó jószágot és gazdasági eszközöket kivesz a foglalás és végrehajtás alól.

Szükséges-e nálunk a homestead intézményét meghonosítani? Szükséges, mert a parasztsztyálya nagymérvű pusztulásának másképp gátat emelni nem leszünk képesek. Hogy ez a veszedelem leginkább a magyar fajt fenyegeti, nem lehet letagadni, ha körülnézünk az országban. A nemzetiségi vidékekről jobban van gondoskodva, mint a magyar fajról, melyet a nemzetiségek és még inkább az idegenből bevándorlottak tüzhelyükből kiforgatnak. Ki ne üdvözlölné örömmel oly törvényalkotást, mely a magyar kisgazda család

részére házat, földet, szóval otthont biztosít.

Lehetséges-e a homestead intézményét meghonosítani? Lehetséges. Nemcsak a külföldi példákból tudjuk ezt, de saját törvényhozásunk megtanít erre. Ha jogrendszerünk sérelme nélkül tudtuk a hitbizomány intézményét életbe léptetni a nagybirtokra nézve, akkor jogrendszerünket az sem fogja felforgatni, ha a kisbirtok tekintetében intézkedünk speciális védelmi intézkedésekkel. Hogy speciális intézkedéseket sürgetünk, azon ne akadunk föl. A magyar törvényhozás terén nem ismeretlenek a speciális intézkedések. Hogy többet ne mondjunk, itt az 1881. évi LX. t. cz. és a börtörvényszabályozó törvényes intézkedések.

Ezek dacára sok az ellenzője a homestead intézményének. Azt aztán már a legjobb akarat mellett sem mondhatjuk, hogy önzetlen okokból. Leginkább azt szokták ellenvetésül felhozni, hogy az otthonmentesítéssel megkötjük a parasztsztyálya birtokot és ezzel megfosztjuk a kisgazdát a hitel igénybe vételének lehetőségétől, mely nélkül létezni nem tud. A megkötöttség korlátozza a birtokforgalmat, a mi ellenkezik a szabadelvűséggel, mely a korlátlan szabadságot biztosítja a földtulajdonosnak.

Mindez igaz. Csak az a kérdés, hogy mi szükségesebb, a magyar parasztsztyála megmentése, avagy oly gazdasági teoriákhoz való ragaszkodás, melyek pótolhatatlan károkat okoztak nekünk, kik erre a korlátlan szabadságra meg nem értünk.

Szép, szép az a szabad verseny, csak hogy nálunk a szabad verseny árnyékában csak a hatalmasak húzódtak meg és szövetkezve tönkre tették a kicsinyeket.

Azután az a megkötöttség. Nem az egész parasztsztyála megkötöttségéről van szó, hanem csak egy részéről, 5—10 hold egy családra. Inkább a birtokforgalom legyen korlátozva bizonyos birtokkategóriák tekintetében, mint hogy a nemzetközi gazdasági politika vért vegye népünknek.

A hitel elmaradásától se féltsék a kisgazdát. Hogy a nálunk működő hitelszervezetek micsodák a kisgazdára nézve, arról jobb nem beszélni. A kisgazdaosztály nagy részét nem a hitelnehézség, hanem a hitel felkínálása tette tönkre. A hitelügyet elvégzik majd a hitelszövetkezetek, a hitel megvonása pedig a birtok egy részétől óvatosabbá, szorgalmasabbá és takarékosabbá teszi majd a kisgazdát. Ez tehát inkább a homestead intézménye mellett szól.

Hisszük, hogy Szeged példájának nem lesz követője.

Védelem a kivándorlás ellen.

Mindenképpen nevezetes és tanulságos határozatot hozott tegnap Szepesmegyének a kivándorlás ellen kiküldött bizottsága. A bizottság, melynek megyei szolgabírák, Barcs Gusztáv gazdasági előadó és Münnich Kálmán bányagazdát a tagjai, tegnap Lőcsén ülésezett a következő intézkedések javaslatbahozatalát határozta el:

1. Az italmérési engedélyek kiadásának korlátozása és a korcsmák redukálása.

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

A kis Gabi.

Irta: Jean Rochou.

A tanya bejáratánál, közel a Moselle hidja mellett, virágos kerttel körülvett házikó szögell ki az országutra; ablakai alig látszanak ki a tarka bokrok és rózsafák közül.

Ez a házikó a Jarrier ur csöndes otthona, egy nyolcvan éves aggasztáné, akit ösödök óta ismer a vidék apraja-nagyja.

Negyvenöt éven át ő volt a tanyai iskola tanítója. Két nemzedék nőtt fel a szeméi előtt és részvétel bőséges oktatásaiban, olykor a nád-pálcza emlékei mellett.

A tisztelet és szeretet, mely őt körülvette, az évekkel mind egyre nőtt. Egykori tanítványainak nagy része régen elszéledt szerte a nagy világba, de akiket odaköltött a tanyához a rég, azok a gyermeki szeretet melegével halmozták el őt késő agkorában. Az élet úgy suhant el felette, mint egy emlék: zajtalanul, csöndesen, melynek zavartalan folytonosságába csak egy szomorú emlék ékelődött: az 1870-iki háború. Ez a háború súlyos csapást mért az öreg tanítóra: áldozatul vette egyetlen fiát, a kü-rasszir hadnagyot... és röviddel utána Jarrier feleségét is, akit a fájdalom ölt meg. Ezt a történetet jól ismerte az egész környék az öreg elbeszéléséből. Szobájának falán ott függött sár-

gán, megfakulva egy régi térkép: Franciaország térképe... Elszász-Lotharingiával. Ott, ahol Metz város csillagjele feketéllik, oda az öreg egy keresztet rajzolt.

— Itt esett el a fiam, — mondogatta a tanyai nebulóknak.

Az öreg Jarrier ma már aligha illenék a modern pedagógusok közé. Rendszere ósdi, mint amilyen régmúlt az a világ, amely őt fölnevelte. De a szíve, az örökkön fiatal maradt. Rajongásig szerette az ifjúságot; ennek a szeretetnek a melegét pedig érezte az egész falu. Atyai gondossággal emlékezett minden egykori növendékére s ha valaki boldoggá akarta tenni, csak a régi tanítványairól hozott neki hírt.

Valamennyi közt azonban volt egy, akit különösen kedvelt. A kis Gabi volt az. Oh! régen fölismerte az öreg a fiu szellemét; jeles felfogásáról, alpraesett feleleteiről még hófehér haja korában is megemlékezett.

A kis Gabi, mikor Jarrier iskoláit elvégezte, felkerült Párisba a Saint Cyr akadémiára, hogy a katonai pályára lépjen. Mielőtt harmadik legjobb került ki az akadémiából és egyszerre tisztvére vette ki a miniszterium. Sebáztapol ostrománál kapitánnyá lett: az olasz hadjárat alkalmával pedig sebet is kapott és parancsnoki rangot szerzett érdemeiért. Minden előléptésékor levél érkezett Jarrier tanítóhoz, amelyet a kis Gabi küldött. Ezeket a leveleket az öreg örömpeső szívvel mutogatta meg az egész

környéknek. Ugy szerette azt a fiut, mintha tulajdon gyermeke lett volna s apai érdeklődéssel követte pályájának gyors emelkedését.

Kevéssel a versaillesi szerződés megkötése után Gabi, aki ekkor már ezredes volt, a tanya határán vonult keresztül csapatával — porosz fogságából utban Páris felé. — A fiu negyven éves volt ekkor, a mester pedig hetven. Könnyezve ölelték meg egymást és szívük dobbanása összeforrt...

Sok év múlt el ezután; a kis Gabitól soká nem érkezett újabb híradás.

Egy nyári napon az öreg tanító éppen künn ült a háza előtt, mikor levelet hozott számára a postás.

»Drága mesterem!

A mai napon tábornokká nevezett ki a köztársaság. Sietek, hogy ez örömhírt nyomban közöljem önnek és kifejezzem ez alkalommal is régi hűségemet és hálámat szives eddigi szeretetéért.

Fogadja igaz tiszteletemet és tartsa meg a szívében a jövőben is

az ön Gabiját.

Tábornok! Gabi tábornok! Jarriert valóssággal megrendítette az örömhír. Egy órával később megtudta az egész környék.

Most már Jarrier mindent elért, amit vágyai elérni engedhettek; most már nyugodt, befejezte földi rendeltetését. Gyermeke — mert az

2. A pálinka vasárnapon való kimerésének megállításása.

3. Az utlevelek megszerzésénél a hatósági tisztviselők, lelkészek és tanítók közbenjárásának megállításása.

4. Az utlevelek többek által való használhatóságának megállításása.

5. A családfő kivándorlásának megtagadása mindaddig, amíg ittmaradt családjának megélhetését nem biztosítja.

6. A 23 év betöltéseig a kivándorlás ne engedtesék meg.

7. A bányászok társasági szabályzatának aként való megváltoztatása, hogy a kilépettnek jogai bizonyos ideig továbbra is biztosítva maradjanak.

8. Telkesgazdák legeltetési jogának kibővítése.

9. Háziipar létesítése és terjesztése és közmunka által való keresetnyújtás.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 6.

A képviselőház ma elintézte egy csomó kérvényt. De az érdeklődés a folyosóra terelődött, ahol a Szüllő—Vázsonyi-afférről diskuráltak.

A ház irodájában Vázsonyi segédei irták a jegyzőkönyvet.

Tallán Béla elnököl.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után harmadszori olvasásban elfogadták az indemity javaslatot.

Ezután következett a Magyar- és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. t.-cz. hatályának újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

Elfogadták.

Majd több kisebb jelentés után következtek a kérvények tárgyalásai.

A kivándorláshoz

elsőknek szóltok:

Kossuth Ferenc s felhívja a kormány figyelmét erre a fontos kérdésre és kéri a kormányt, hogy e tekintetben tegyen valamit, a kivándorlás érdekében.

Öreg ur gyermekévek tekintette Gabit — elérte földi pályájának legdiszesebb magaslatát.

— Isten meghaligatta imámat, — mondotta az öreg; és látni lehetett őt, amint kertjében órák hosszat üldögélt, merengő tekintettel a messzeség felé révedezve, amerre Páris fekszik. Ilyenkor nehéz könnyecsek gördültek végig ránczos arcán: az öröm, a megelégedés, a hála könnyei . . .

Egy tavaszi napon — sok évvel később — Jarrier a házikójában foglalatkoskodott. Hosszu idő óta nem látták őt a szomszédok s azt suttozták róla, hogy az öreg ur halni készül, leszámolt a világgal; sőt azt is tudták, hogy már a koporsóját is elkészítette.

Amint e tavaszi napon csöndes szobájában motoszkált, látogató kopogtatott az ajtaján. Két tiszt lépett be.

Jarrier térdei megremegtek az örömtől.

— Gabi! az én Gabim!

Magas, napbaraitott arcú, szép férfi állott előtte, akinek tábornoki egyenruhája csudálatos ellentétet képezett azzal a meghatottsággal, mely erőt vett rajta. Több perc mult el, amig szóhoz jutott. A másik tiszt illő távolban állt meg az ajtó mellett.

— Gabi! hát eljött? . . . eljött öreg barátját meglátogatni?

Gabi megcsókolta a feléje nyújtott kezét, aztán, halkán a meghatottságtól, így szólt:

— Kedves mesterem, eljöttem, hogy sze-

Szell Kálmán miniszterelnök: A kivándorlás ügyében igen fontos lépés fog történni, a kormány szándékozik előterjesztést tenni ez ügyben. A kivándorlás nem egyoldalú kérdés. Az első teendő az, hogy a gazdasági kérdés megoldásával gátat vessünk a kivándorlásnak, továbbá, hogy az ügynökösködés, üzérkedés, mit e téren kifejtettek, az állam által szabályoztasék. (Helyeslés). A kérdést a kormány igen fontosnak tartja s azért mindent elkövet, hogy a kérdés a haza javára s az emberek javára is megoldassék. Az a fontos, hogy az embereket, a kik el lettek csábítva a kivándorlásra, haza lehessen szállítani, ha odakint reményeikben csalódtak.

Szabó István: Az Adria díjtalanul haza hozza.

Szell Kálmán miniszterelnök: Gondja lesz rá, hogy mihamarabb javaslattal jöjjön a Ház elé, a mely a kivándorlást megrendszabályozza, megszüntesse a mennyire lehet és módot nyújtson arra, hogy a kivándorlottak hazajöjjenek. (Helyeslés.)

A határidőüzlet.

Ernst Sándor a fedezetlen határidőüzlet betiltása tárgyában husz vármegye törvényhatósága által beadott kérvénycsoport mellett kér szót, a melyet a kérvényi bizottság a pénz-, földmivelés- és kereskedelemügyi minisztereknek kíván kiadni.

Kéri a házat, hogy a kérvényeket pártolólólag adja ki a kormánytagoknak.

Buzáth Ferenc utalva a börze visszaéléseire, szintén pártolólólag kéri kiadni azt a kérvényt, amely a fedezetlen határidőüzlet betiltását célozza. Ausztriában is tettek ily irányú indítványt, de az osztrák miniszterelnök ellenezte azzal az indokolással, hogy Magyarországon e kérdés még eldöntve nincs.

Szell Kálmán miniszterelnök elismeri, hogy történnék visszaélések a határidőüzletben, de másrészt tagadhatatlan, hogy a mezőgazdaság érdekében egy fontos, nélkülözhetetlen intézmény.

Egyes hibákért nem lehet az egész intézményt eltörölni.

En a kormány nevében ígérem, hogy a házard fedezetlen határidőüzletet valamely formában korlátozni fogom. (Helyeslés).

Okolicsányi és Szederkényi rövid felszólalása után a miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

A katonai beszállásról

szóló és elfogatók elleni kérvényeknél Pichler Győző és Szederkényi Nándor felszólalására Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a

mélyesen mondjam el önnek a legujabb kitüntetésemet . . .

— Legujabb? . . . kitüntetését! . . . Hát van még magasabb rang a tábornokénál?

— A köztársaság hadügyminisztere . . . és mint ilyen, hoztam önnek valamit, amit már régen ott kellene tisztelnünk az ön szíve felett . . .

Piros szalagos keresztet, izléses etűiben vett elő.

Jarrier most még jobban megrendült.

— A becsületrend . . .

A miniszter maga illesztette a keresztet az öreg tanító mellére.

— Ma hatalmas vagyok, kedves mesterem, s szeretném meghálálni irántam való szeretetét is. Ezt a keresztet ön jutalmul kapta: az illeti önt régtől fogva. Nem is én adom, hanem a köztársaság . . . De én is szeretnék tenni valamit önért. Szóljon, mi a kívánsága még . . .

— Istenem, mit kívánhatnék? . . . hiszen én öreg vagyok, nekem már nem kell semmi a . . . a miniszter urtól . . . és köszönöm . . .

Az öreg zavart arca egyszerre fölélénkült; lázas pir futotta be orcáit, aztán lelkesülten kiáltott föl:

— De igen; van egy kívánságom öntől . . .

Levette a falról régi megfakult térképét, mely Franciaországot, Elzász-Lotharingiával ábrázolta egy színben . . . 1870 előtti időkből.

— Szerezzen nekem egy második ilyen térképét, de mai érvényességgel.

katonai elfogatók és beszállásolás tekintetében ő a felszólalók intenczióit helyesli s törvényhozási uton fog intézkedni.

Pichler Győző: Ezek alapján ő a beadott indítványt, mely a kormányt utasítja javaslattételre, visszavonja.

Rakovszky István: En magamévá teszem!

Szell Kálmán: Ezt az eljárást nem tartja parlamentarissnak. Itt a kérvényeknél nem lehet pártszempont az irányadó. Ez nem diplomáciai eljárás.

O megígérte, hogy törvényhozási uton rendezi ezt az ügyet, miért kell tehát Rakovszkynak okvetlen ellenállást foglalni? (Helyeslés a jobboldalon).

A többség az indítványt elveti.

A homestead.

A kisvagyonnal rendelkező társadalmi osztályok megvédése és létfenntartásának biztosítása iránt beadott kérvénynél felszólal.

Molnár János, a ki kifejti a homestead lényegét és indítványt tesz, hogy a kormány a háztűz védelmére tegyen sürős javaslatot s ezt a kisiparosokra is terjessze ki.

Kossuth Ferenc pártolja a kérvényeket, bár olyan részletekbe, mint a szabadtársasági kérvényekben teszik, szóló nem bocsátkozik.

Szell Kálmán azt feleli, hogy szíven viseli a szegény osztály ügyét és a végrehajtási törvény módosításánál fog majd arra alkalmas rendelkezéseket tenni.

Az indítványt erre elvetették s a kérvényeket kiadták a szakminisztereknek.

A boritaladó eltörlésére

vagy leszállítására vonatkozó kérvényeknél

Rátkay László szólalt fel. A szegény népet súlyosan terheli ez az adó, rákényszeríti a pálinkára.

Babó Mihály szintén a kérvények mellett szól.

Lukács László pénzügyminiszter felszólalása után a kérvényeket kiadták a szakminisztereknek.

A vármegyei alkalmazottak

fizetés rendezése ügyében beadott kérvényeknél Pichler Győző szólt pártolólólag.

Szell Kálmán válasza után a szavazásnál Rigó Ferenc ellenpróbát követelt.

— Többségben vagyunk! — kiált a baloldal.

Elnök elrendeli a szavazatok összeszámlálását.

— De ne eresszenek be már senkit! — kiált a baloldal.

Hosszas zaj után elnök konstatálta, hogy 74 szóval elfogadták a bizottság indítványát (pártolólólag kiadták a miniszternek) 42 szó ellen.

A kérvények tárgyalása után a napirend felett heves vita támadt, olyannyira, hogy Hellai interpellációjának benyújtását tekintettel az idő előrehaladott voltára, holnapra kellett halasztani.

A vármegyei pénzügyi reformjának tárgyalását hétfőn kezdik meg.

Vázsonyi a párbaj ellen.

Fővárosi tudósítónk tegnap fölkereste Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselőt és kérdést intézett hozzá, hogy miért utasította vissza Szüllő Géza provokálását?

— Elvből nem vivok párbajt.

— Mióta áll ezen az elvi állásponton?

— A nagyváradi Orley—Kálmán-féle párbaj óta, mikor Kálmán dr. halva maradt a párbaj színhelyén. Akkor nagy párbajellenes mozgalmat kezdtem s az összes budapesti társasköröknek a képviselőházhoz intézett kérvényét a párbaj ellen én szerkesztettem. A lapokban különben azóta számtalan

czikket irtam a párbaj ellen, sőt még ez évben is. Fölolvasást tartottam a lipótvárosi kaszinóban a párbaj ellen e czímmel: »Az örök béke s az örök párbaj«.

— Volt-e eddig párbaja a képviselőrnak?

— Volt. Az egyetemen mint az ifjuság vezérének számtalan lovagias ügyem volt. Párbajt is vívtam, az egyik ujjam most is béna, csak két ujjal írok.

— Első eset ez, hogy a kihívást visszautasítja?

— Nem. 1894-ben nyilvánosan, hirlap útján utasítottam vissza egy kihívást s ez annyira »diskvalifikált« engem, hogy rá három hétre megválasztottak törvényhatósági tagnak, amiből láttam, hogy a nép széles rétege nem ismer párbaj-becsületet s neveti az egész párbaj-morált.

— Van-e a demokrata körnek a párbajra nézve valami határozata?

— Összes köreinkben az alapszabályokban is benne van, hogy a polgári becsület a párbajtól független. Különbösen a legélesebb harcokban álltam már a városházán és sohasem sértettem senkit személyében, senki se vetette szememre, hogy nem ismerem párbaj-morált. Demokrata elveim köteleznek arra, hogy ne kívánjak magamnak több becsületet, mint a mivel beérik a polgárok; s az a mulatságos, hogy a párbajozó képviselőházat a párbajképtelen polgárok választják. Külföldön, mindazok, akik demokratáknak vallják magukat, párbajt soha el nem fogadtak.

— Mit fog tenni esetleges terrorizálás vagy inzultus ellen?

— Erre nem nyilatkozom. Erre pártom (?) fog olyan választ adni, a melyről nem is álmodnak.

A *Vázsonyi-Szüllő* affaire-ügyben Vázsonyi segédei a következő jegyzőkönyvet intézték a megbízójukhoz:

Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő urnak
Budapest.

Tisztelt barátunk!

Megbizatásod értelmében mai napon délelőtt 11 órakor megjelentünk Kubinyi Géza orsz. képvis. Szép-utca 3. sz. alatti lakásán, hogy Szüllő Géza képviselő ur által töltendő kért elégtétel ügyében nevezettnek megbízottai jelesül: Kubinyi Géza és gróf Wilczek Frigyes képviselő urakkal üzenetet közöljünk.

Nevezettek előtt nevedben kijelentettük, hogy a képviselőház decz. 4-iki ülésén Szüllő Géza ur közbeszólására adott válaszdal *őt sem egyéni, sem képviselői minősége vagy becsületében sérteni nem volt szándékod*, hanem az ő közbeszólása folytán egy oly tényállásról tettél említést, mely a lapokban megjelent és czáfolat nélkül maradt.

Mint hogy Szüllő Géza ur megbízottai a fenti kijelentéssel be nem érték vagy teljes *bocsánatkérést*, vagy fegyveres elégteltelt követeltek, mi megbízásodhoz képest átadtuk neked alábbi leveledet.

Budapest, 1901. decz. 6

Baráti üdvözléssel

Bessenyei Ferencz, Dr. Rózsa Vilmos.

Vázsonyi pedig ezt a levelet írta:
Gróf Wilczek Frigyes és Kubinyi Géza
uraknak
Budapest.

Onök, lovagias elégteltelt kértek tőlem Szüllő Géza képviselő ur nevében. Hogy tiszteltem ne legyek, megneveztem megbízottaimat, bár én »lovagias becsületet« nem ismerem. Beérem azzal a polgári becsülettel, mely elég jó az ország dolgozó millióinak.

Sajnálattal hallom, hogy Szüllő Géza ur az ő közbeszólására adott válaszdalát sértőnek találja.

Sérteni nem akartam őt, csak *tréfálkoztam* olyan tény állítások alapján, melyek lapokban láttak napvilágot és czáfolat nélkül maradtak. Ezt önként jelentettem ki. Fegyveres elégteltelt nem adok, nem ismerem el.

A párbaj ellen számos czikkben, nyilvános beszédben foglaltam állást, a párbaj-ellenes mozgalom egyik kezdeményezője voltam. Nem tagadom meg önmagamot és nem akarom megtagadni elveimet.

Mint demokrata nemcsak a voksokat fogadom el polgártársaimtól, hanem meg is hajlom a polgári becsület előtt.

Tisztelettel

Vázsonyi Vilmos.

Ezután Szüllő Géza segédei felükhöz levelet intéztek, mely szerint az ügyet Szüllő részéről lovagias uton elintézték jelentik ki.

A gyermekekért.

Sokszor látok egy-egy kicsi koporsót azon az időtlen idők óta járt és mégis mindeneknek új uton, mely a temető szomorú fűzfái alatt végződik. Bús képet mutat ez az út, ha roskadt aggastyánt visznek is rajta, de százszor búsabbat, mikor egy-egy kicsi letört bimbót adnak át az örök enyészetnek. Mennyi remény, milyen szép jövő lehet abba a kis festett koporsóba zárva — Isten a megmondhatója.

Rajta van rendesen a kicsikének a neve is a deszkán s utána: élt 1—2 hónapot, legjobb esetben 1—2 évet. Aztán keresem a bánatos szülőket, hogy pár keresztényi vigasztaló szóval enyhítsek fájdalomukon s megtalálom — ha egyáltalán találom valakit — az édes anyát. Kérdésemre, hogy hát az apja ki volt, stereotyp a válasz:

— Senki. Hiszen az ilyen gyermekeknek nem szokott apjuk lenni.

Akkor aztán értem, miért látta Isten jobbnak magához venni a cseppséget, miért talált neki melegebb hajlékot a szomorú fűzek alatt, mint a rideg, üres házi tűzhelynél?

Mert senki fia olt.

*

Sokszor van alkalmam egy-egy elvetemült, mindenkitől került bűnt is látni. Megveti a társadalmat, üldözi a törvényt, mert ő is üldözi a társadalmat s megveti a törvényt. Minden gondolata csak a mások megrontása, minden tette gyűlöletből fakad, minden szava káromkodás. Nem fog rajta sem szó, sem büntetés. És ha megkérdem tőle, miféle apa nevelte ilyen szemén-szedett gazemberré, ismét stereotyp a válasz: egy durva röhögés.

— Semmiféle. A magamfajta embernek nem szokott apja lenni.

Akkor aztán értem, miért telnek meg a börtönök s miért látja Isten jobbnak a börtönök helyett a temetőket benépesíteni. Jobb is az úgy.

A senki fiait élve vagy korán elhalva, de legtöbbször eltemetni szokták.

*

Ezeknek a megmentésére alakult a Fehér Kereszt-egyesület.

Szép már a jelvénye: a kereszt, a szeretet jelvénye. Még szebb annak színe, a fehér: a béke színe. Szeretetet és békét akar terjeszteni a háborúság közepette s ott kezd, ahol legtöbb sikert remélhet, a gyermekekénél. A senki fiainál. A lelenczeknél, akiknek legtöbb szükségük van békére és szeretetre.

Ha azonban csak enni ad a gyermekeknek, az még vajmi csekélység. Megmenti őket a szomorú fűzfák birodalmától, de azért csak senki fia maradnak ők, a kiket megkülönböztet, élesen megkülönböztet jog és társadalom egyaránt.

Temető helyett szégyennek nevelni valakit — nem tudom, könyörtelen, humánus cselekedet-e?

Szinte természetszerűleg támad ezek nyomán az emberben a gondolat: adjunk annak a gyermeknek, a senki fiának erkölcsi alapot adjunk neki családot, adjuk meg neki az — édes apát.

Ezt a nemes gondolatot határozattá emeltette a nagyváradi Fehér Kereszt-egyesület ambicziózus igazgató-őorvosa, dr. Rác Odön.

Ez a nemes gondolkodású fiatal orvos indítványt terjesztett elő a legutóbbi választmányi ülésen. Előterjesztette, hogy sok a segélyre szoruló gyermek, sokkal több, mint a mennyire az egyesület be van rendezve. Előterjesztette, hogy népünk közt megdöbbentően elterjedt a vadházasság. Indítványozta tehát, hogy az egyesület ezentúl részesítse előnyben a törvényes házasságból származó gyermekeket, mert ezzel erősen fogja ösztönözni a szülőket, hogy legalább utólag házasságra lépjenek. A mozgalmat kiterjesztendőnek vélte a legszélesebb körökre. Indítványozta, fogjon kezét az egyesület úgy a *lelkészekkel*, mint a polgári anyakönyvvezető közegekkel s egyesült erővel próbálják a törvénytelen viszonyokat törvényesíteni, harcolni a jelen, a modern civilizáció czégyenfoltja, a vadházasságok ellen, a gyermekek, az ártatlan kis gyermekek érdekében.

Indítványozta, hogy ezentúl anyagilag is segítsék az ilyen szülőket, hogy a vallási és polgári törvény által előírt kötelezettségeiknek eleget tehessenek.

Az indítványt az egyesület — bár csodálatosképpen csak némelyek ellenzése után — elfogadta s ezzel a Fehér Kereszt-egyesület megtalálta azt az utat, a melyen igazán nemes és erkölcsös feladatot fog teljesíteni.

Maga Des *Echerolles* Kruspér Sándorné állott a mozgalom élére, melynek célja a szükséges pénzt összehozni, hogy legyen a szükséges házassági okmányok beszerzésére mindig kéznél bizonyos alaptőke.

Ugy értesültünk különben, hogy dr. Rác Odön egyesületi határozat nélkül eddig is próbát tett ilyen irányú tevékenységgel és pedig igen szép sikerrel. Rövid idő alatt ugyanis 17 vadházasságot sikerült törvényessé tétetnie, úgy *egyházilag*, mint polgárilag.

Tizenhét családdal több, tizenhét új boldog családi tűzhely . . . ez is valami. Sikert a még szebb folytatáshoz!

*

Hogy mily szükség van ilyen irányú tövös tevékenységre, mutatja egy másik határozat. Az egyesület u. i. ügyvédet akar kérni a kamarától, a ki potyára vállaljon — apasági kereseteket.

Ez a helyzet szomorú képe. Ezért szükséges a sürgős segítség. A gyermekek kéri, a kicsike, ártatlan gyermekek . . .

TAJÉKOZTATÓ.

December 8. A nőegylet zárszólásmentelése.
December 9. A jogakadémiai ifjuság hangversenye a Szacs-vay-szoborra a Csarnokban.
December 15. Városatyák választása.
December 18. Meggyűlés.
Február 8. Katholikus kör bálja.

A városatyák választása.

Ösmeretes a választó polgárok előtt az a merev álláspont, a melyet a nagyváradi szabadelvű párt néhány tekintélyes, de a Tiszabukást feledni nem tudó tagja oktrojált rá a pártra, daczára a józanabbak figyelmeztetésének.

Azóta aztán folytak a titkos tárgyalások, míg végre Olasziban és Ujvároson megállapodásra jutottak a szabadelvű párt hivatalos jelöltjeire nézve.

Ezt a megállapodást azonban még a legvérmesebb szabadelvűek sem tarthatják szerencsésnek.

Az olasz-i lista még csak elég körültekintéssel és tapintatossággal van összeállítva. Meglátszik rajta, hogy okultak valamennyire az októberi választás tapasztalatain. Nagy taktikával ügyet vetettek azokra is, akiket eddig következetesen mellőztek: a polgárookra és hivatalnokokra. Csak egyet zártak ki teljesen: az ellenzéket. Még a paktum meghiusulása után is meglepő, hogy a függetlenségi pártból senkit fel nem vettek a listába — még Szokoly Tamást sem. Így aztán el lehetnek készülve reá, hogy erős, szenvedélyes harc lesz.

Különbén a szabadelvű párt egy része is elégedetlen a listával; de ez a hang olyan oldalról jön, a hol azt veszik zokon, hogy egyetlen Beregmezyéből telepedett választó sincs a jelöltek között.

Az olaszinál sokkal tapintatlanabb a szabadelvű pártnak *ujvárosi* listája, a mely még a szabadelvű polgárság többségének helyeslésével sem találkozik. Az egészen a kapkodás és egy klikk, vagy társaság nagy befolyásának érvényesülése látszik rajta.

Ilyen listát összeállítani abban a kerületben, a hol a független polgárság van nagy többségben, kihívó merészség és tapintatlanság.

Eddig Ujvároson a 23 városatya között 12 iparos és 1 kereskedő volt; most a szabadelvű párt a megüresedett 11 helyre 5 ügyvédet, 1 bírót, 1 pénzügyi igazgatót, 1 kereskedőt, 1 vállalkozót, 1 főrabbit és 1 iskolai igazgatót jelöl, de nem vett fel a névsorba *egyetlen iparost* sem. Es azt hiszi a szabadelvű párt, hogy ez nem biztos bukás? Vagy talán abban bizik, hogy a 11 jelölt között öt szabadkőműves és hét zsidó van?

A függetlenségi párt gratulálhat a szabadelvű pártnak ezért a jelölésért.

A szabadelvű párt ujvárosi jelöltjeinek névsora különben a következő:

Adorján Armin dr. ügyvéd.
Berkovits Ferencz dr. ügyvéd.
Fassie Pál tszéki bíró.
Fleischacker Gyula tkp. igazgató.
Fodor Gyula dr. ügyvéd.
Huzella Gyula kereskedő.
Kecskeméti Lipót dr. főrabbi.
Laendler Ferencz vállalkozó.
Mihelyi Adolf ügyvéd.
Radó Ignác dr. ügyvéd.
Réz Mihály felügyelő-igazgató.

A törvényhatóság a választás körüli teendők elintézésével Rimler Károly polgármester-helyettest bízta meg, aki már intézkedett is e tekintetben.

A kibocsátott falragasz szerint V.-Olasziban Frankó Endre nem vállalta el a választási elnökséget s a polgármester-helyettes Komlóssy József tanácsnokot bízta meg az olasz-i választás vezetésével.

A választási aktusnál különben a következők működnek közre:

Olasziban: Elnök: Komlóssy József, jegyző Lukács Odón, helyettese Solyom Gyula. Bizalmi férfiak: Lőrinczy Gyula és Kápolnay Gyula rendőrbiztosok.

Ujvároson: Elnök: Mezey Mihály, jegyző: Szűts Dezső, helyettese: Zeke Ferencz irdaigazgató. Bizalmi férfiak: Fassie Sándor rendőr-alkapitány és Szabó Gábor rendőrbiztos.

V.-Velenczén: Elnök: Reismann Mór, jegyző: Istvánffy István, helyettese. Batz Endre. Bizalmi férfiak: Horváth és Kassay biztosok.

A választás Olasziban a *kisvárosházánál*, Ujvároson a Sasban, Velenczén a Nép kör helyiségében reggel 8 órától délután 4 óráig tartatik meg. 4 órán túl senki nem szavazhat.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Dr. Margalits Ede Nagyváradon.** A katolikus kör decz. 15-iki ünnepélyének műsora egy kiváló ponttal gyarapodott: dr. Margalits Ede egyetemi tanár, az Orsz. Pázmány-Egyesület elnöke le fog jönni s a matinén előadást fog tartani. A mily örömmel vette ezt az egyesület tudomásul, épp oly sajnálattal értesült arról, hogy *Palotay* László praelátus nagy elfoglaltsága miatt az elnöki megnyitó beszédet meg nem tarthatja. Helyette dr. Margalits Ede előadása fog megnyitó-beszédként szerepelni.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe Köves Mihály ügyvédjelöltet díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A derecskei csendélet.** Már többször megemlékeztünk a derecskei zavaros állapotokról amelyeket valószínűleg a tagosítás idézett elő. A lakosság élete nem biztos, mert egyes, még eddig ismeretlen elégedetlenek úgy lövöldöznek az emberekre, mint a verebekre szokás. Széplaki Imrere az utcán löttek, Gombos Péter és Uray Gyulára pedig az ablakon keresztül. A derecskei főszolgabíró most terjesztette be erről hivatalos jelentését az alispánhoz, amelyben jelzi, hogy milyen intézkedéseket tett eddig a megzavart állapotok rendezésére. A csendőröket szaporították, de még nem tudták kézrekeríteni a merénylőket. A gyanus egyének-nél házkutatást tartottak, az utcákon a járátókat korlátozták, az italméréseket este 7 órakor bezárják. Lámpa nélkül este nem szabad az utcán járni. *Kunits* József csendőrhadnagy, 2 tapasztalt csendőrtalissztel már megérkeztek s folytatják a nyomozást. A három ember, kire rálöttek, exponálta magát a tagosítás mellett s ezért valószínű, hogy ez volt oka a merényletnek. Az is tudva van, hogy a tagosítást ellenzők titkos összejöveteleket tartottak s ott arról volt szó, hogy a tagosítást kívánókkal más-ként kellene eljárni. Akik résztvettek a titkos összejöveteleken, figyelemmel tartják. Katonáság kiküldését nem tartja szükségesnek a főszolgabíró.

* **Ipartestületi igazgatósági ülés.** A nagyváradi ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága f. hó 8-án, vasárnap d. e. 10 órakor rendes ülést tart.

* **A király kegyelme.** Kassáról táviratozók: A király a kassai hadbírósg által öt évi várfogsággal sújtott Milanyik Béla iglói 44. gyalogezredbeli közlegénynek, aki káplárját leszúrta, táviratilag másfél évi fogságra szállította le a büntetését.

* **Tiszta bort a pohárba!** Pécsi és nem pécsi Engelé, a borkereskedésnek ismert alakjai annyira bizalmatlanokká tette az embereket a borvásárlásban, hogy a bortermelőik termésük nagy részét maguk kénytelenek elfogyasztani. Manapság azonban a fogyasztó közönségnek módot nyújtanak a termelők a közvetlen, bizalmat keltő összeköttetésre, a borok buteliás elárúsításával. Egy ilyen bortermelő, a város középpontján lakó *Balázsovits* Jenő hirdetését ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

* **56 megvert tanuló.** A hatodik kerületi állami főgimnázium második osztályában megdöbbentő eset történt. Egy újságíró tegnap délelőtt fölkereste az iskola igazgatóját, a ki a történelekről ezeket mondta. A gimnáziumot ő, az igazgató soha egy percze sem hagyta felügyelet nélkül. Tegnap, mikor félórai dolga akadt, helyettesítését dr. Zindl Béla tanárra bízta, a ki higgadt, jó modoru uriember. Zindl kezeli a tandijak ügyét s ezért a tíz percznyi szünet alatt felkérte tanártársát, dr. Pietz Lajost, hogy küldje fel hozzá azokat a növendékeket, a kik a december elsején esedékes volt tandijat nem fizették meg. Dr. Dietz Lajos heveskedő, izgatót kedélyű ember. A mint belépett az osztályba, rászólt a fiukra, a II. b) osztály tanulóira, a kik közül vagy ötvenem elhagyták a termet. Zindl közölte velük, hogy rosszul érthették az utasítást s visszaküldték az osztályba azzal, hogy azok menjenek fel hozzá, a kik hátralékosok a tandijjal. A fiuk azonban pajkoskodva lármáztak, játszottak a folyosón s nem siettek vissza az osztályba. Husz-huszonöt perczig tarhatott, mire bementek s nevetve mondták Dietznek, hogy tévedett. Erre következett az a sajnálatos dolog, hogy Dietz, a kit az is bántott, hogy a fiuk »elblicczeltek« 20—25 perczet, megfedkezett magáról és a gyermekeket — mintegy 56-ot — elverte. Az esetről az igazgató még tegnap részletes jelentést tett dr. Erődy Béla, tankerületi főigazgatónak, a ki azonban ágyban fekvő beteg s azért nem foglalkozhatott az ügygyel.

* **A rák gyógyítása Röntgen-sugarakkal.** New-yorkból jelentik, hogy egy ottani orvosnak, dr. Hutchius-nak sikerült a rákot Röntgen-sugarakkal gyógyítani. Heard, egy 35 éves férfi volt az első páciens, akinek állán és ajkán már 8 év óta rákbaja volt s akit eddig minden orvos gyógyíthatatlannak jelentett ki. Dr. Hutchius Röntgen-sugarakat bocsátott a beteg husra, két napi időközökben, mindig 10 perczig. Eleinte semmi változás nem látszott a beteg testrészen, később azonban, a 10-ik kezelés után egyes helyeken a gyógyulás folyamata megindult. A gyógyulás ezután már rohamosan haladt s öt heti kezelés után Heard kigyógyult rákbajából. A gyógyultat egy orvosi kongresszusnak is bemutatták. Hutchius ezután még három bőrrákban szenvedő egyént gyógyított ki. Amerikában nagyjelentőségűnek s komoly alkotásnak tartják az orvosi tudományban ezt a fölfedezést.

* **Telefonkábel lefektetés.** Nagyszabásu munkán dolgoznak most a Nagyhid környékén. A telefon Nagyváradon, különösen az interurban életbelépte óta örvendetesen terjed; az előfizetők szaporodnak, amiért a vezeték is ki kell terjeszteni. A posta-távirda igazgatóság most a nagypiacz-téri Knapp-házról a Nagyhidon, Széchenyi-téren át a telefon központig kábel vezetékét készített, a mely 200 sodronyt foglal magában. Az érdekes munkálatnak állandóan sok nézője van.

* **Nyomdászati és hírlapi kiállítás.** A londoni Kristálypalotában 1902. márczius 1-én nemzetközi nyomdászati és hírlapi kiállítás nyílik meg, mely 1902. április 12-éig lesz nyitva. A bejelentések határideje 1901. decz. 31-ike, a tárgyak beküldésére a határidő febr. 24-ike. Bejelentési nyomtatványok kaphatók a kiállítás rendezőjétől (William A. Lawton, Fleet Street 139 et 140. London E. C.) vagy a Kristálypalota vezérigazgatójánál (General Manager of the Crystal Palace, London S. E.)

A kiállítás tárgyai: papír, szedési munkák, chromo-tipografia, könyvnyomdászati munkák, könyvkötői munkák, üzleti könyvek, hírlapok, szedőgépek, betűk (fából, fényből), stereotypia, nyomda festékek, nyomdászati felszerelések, papíráruk, lemezpapíráruk, borítékok, a szakszorosító iparban használt villamos motorok gépei és anyagok.

* **A nagyváradi rendőrség és Gáspár.** Az aradi fogházban elszállásolt *Gáspár* Lajos betörő ügyében Aradon járt a nagyváradi rendőrség büntügyi osztályának egy tisztviselője, Pataky rendőrfogalmazó a Böllöny Józsefnél elkövetett betöréses lopás dolgában kihallgatva, Gáspár azonban mint már más alkalommal is, mindent tagadott.

* **A cséplőgép tulajdonosok minősítése.** A földmivélségi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, mint II. fokú iparhatóságokhoz, amelyben kijelenti, hogy azok a nem mezőgazdák, akik csupán azért tartanak cséplőgépet, hogy más termését csépeljék s ezáltal keresetbe jussanak, az iparosok körébe tartoznak.

Igazságszolgáltatás.

Az esküdtbírók elnöke.

A nagyváradi kir. ítélő tábla elnöke, a n.-váradi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökül *Nagy* Ferenc: kir. törvényszéki elnököt s elnök-helyettesül *Millye* Gyula kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Párbaj egy színházi karczolat miatt.

Közel négy esztendeje már annak, hogy Benedek Árpád hírlapíró, — jelenleg az A. és V. szerkesztője, — párbajt vívott egy színházi karczolat miatt *Györgyi* Antal nagyváradi cs. és kir. huszárhadnagygyal.

Az afférre az Arad és Vidéke 1897. évi karácsonyi könyvében megjelent karczolat azolgalgatott okot, mely a társulat tagjaival, köztük *Horváth* Paulával, foglalkozott.

A párbaj 1898. január 3-án megtörtént az aradi cs. és kir. huszárkaszárnya vívótermében, a lehető legsúlyosabb feltételek mellett. Lovassági karddal vívtak meg, harczképtelenségig. Az eredmény az volt, hogy a harmadik összecsapásnál *Györgyi* Antal olyan erős vágást kapott a fejére, hogy a viadalt Haas kapitány, a vezető-segéd beszüntette; Benedek Árpád sértetlen maradt.

Az aradi kir. törvényszék első büntető tanácsa csütörtökön foglalkozott ezzel az ügygel dr. Fábrián Lajos ítélőtáblai bíró elnökletével. Vádlottként csakis Benedek Árpád jelent meg. A vádhatóságot dr. Lehrmann Viktor kir. alügyész képviselte. Védelmét a vádlott maga terjesztette elő. A közvádó szigorú perbeszédével szemben a törvényszék elfogadta Benedek Árpád azon védekezését, hogy az erkölcsi kényszer elől nem térhetett ki, mikor a párbajt ily körülmények között elfogadta s hét napig államfogházra ítélte. A közvádó megnyugodott az ítéletben, a vádlott azonban felbezést jelentett be.

Czine-mintye.

B.-Torda községben félelmetes alak volt *Bukó* Bálint, hatalmas, valóságos akrobata, de különben jószívű, ki nem egyszer tréfálta meg a *Kovács* testvéreket — *Gyulát* és *Jánost* — *Iczig* zsidó korcsmájában való mulatozás közben.

A *Kovács* fivérek ezen gyakori megszegyentést nem akarták bosszulatlanul hagyni s keresték az alkalmat, a mikor majd kamatoztul leróhatják a tartozást a vasárnapi hecczekért s kireperálják a legény becsületet.

A kedvező alkalom nem sokáig váratott magára.

Mult év okt. 7-én koromsötét éjjel a bihar-tordai csendőrlaktanya előtt szembehozta a véletlen *Bukót* *Kovács*ékkal. A vérmes ingerlékeny *János*nak e pillanatban eszébe jutott a számos megszegyentés s garasos bicskájával oldalba szúrta, öcsese *Gyula* pedig botjával ütlegelni kezdte. A váratlanul megtámadott *Bukó* ki védelemre nem is gondolhatott, megrakták alaposan, hogy 20 napig maródi volt.

Az elégtételtevés ezen legegyszerűbb formájáért *Kovács* *Gyula* és *János* súlyos testi sértés büntetése miatt lettek vád alá helyezve s bűnügyükben ma lesz *Fassie* Pál kir. törvényszéki bíró elnöke alatt a főtárgyalás megtartva.

A *Kovács* fivérek dr. *Váradi* Odön ügyvéd fogja védeni.

SZINHAZ

HETI MŰSOR.

Szombat: Szivem!

Vasárnap: } d. u. Boszorkányvár.
} este Ocskay brigadéros.

S z i v e m !

A nagy dobnak rendes tulajdonsága, hogy belül üres. Ha ütök, szól, de máskülönbén igen csendes, ártatlan jószág.

A Szivemet úgy hirdették előre, mint valami kitűnő, bámulatos ügyesen megírt, kacagató bohózatot. Ovták tőle előre a fiatal-ságot, jelezvén egy csomó pikantériát, amelyeket azonban állítólag elrejt a darab szellemessége. Ezek után olyan kaviár-izű darabot vártunk, amelynek léhasága megbosszantja ugyan az embert, de csipős szellemessége legalább az ujdonság ingerével hat.

Nos hát a Szivemben van finom pikantéria, de nem nagyon sok, van erkölcstelen léhaság, de nagyon sok és van szellem, de nagyon kevéske. A mi komikus benne, az csak más által régen megfőzött káposzta felmelegítése újabb edényben.

Egy káposztás ibrikben fordul meg az egész darab meséje. *Montureux* (Krasznay) ur a karcuságot csak az antik ibrikeken szereti s persze, hogy így a feleségét elhanyagolja. Az asszony (P. Szép Olga) Hubert *Grisolle* (Pataky) karjaiban keres vigasztalást. Idők multával *Grisolle* megismerkedik *Montureux*-vel s jóságáért végtelenül megszereti az öreg ritkaság-gyűjtőt. Lelkiismereti furdalásokat érez a hűtlenség miatt — s ezt elég meggondolatlan nyíltan megmondani büntársának, az asszonynak. *Montureux* né kicsúfolja naivságáért, faképnél hagyja s új ismeretséget kezd *Maxime* de *Thorczy*-val! (Szarvasi). *Grisolle* kétségbe esik s hogy a pech teljes legyen, elveszti a férj barátságát is, mert összetör egy drága középkori káposztás csuprot.

Ezzel végződik a második felvonás, mely különben legügyesebb valamennyi közt. A harmadikban *Grisolle* tesz kinos erőlködéseket elvesztett pozíciója visszaszerzésére és sok

galiba után sikerül is a férjjel kibékülnie. *Montureux* né pedig most a férjét is, *Grisolle* t is megcsalja de *Thorczy*-val.

Voltaképpen pedig megcsalja a publikumot, mely a reklám nagy dobja után valami rendkívülit várt és kap levegőt. Kár ezen megütközni; a nagy dobról előre lehet tudni, hogy belül üres.

Kérés-életű darab. Ma játszá, holnap elfeledik. Sikamlósságát sem érdemes bővebben megróni; minek csináljunk ezzel is reklámot a semminek?

A személyzetből egyedül *Krasznay* állott azon a magas színvonalon, melyről efféle darabokkal hatást lehet elérni. A ki őt látja, az megérti, hogyan lehetett a Vigszínházban a Szivemmel óriási sikert elérni: úgy, hogy a bohózat hiányait pótolták a szereplők. *Krasznay* nak néha egy mozdulata, egy arcvonás változása (I. felvonás vége!) többet ért, több derűtséget okozott, mint másnak egész jelenete. Szellemes, ügyes, eredeti és természetes volt.

A természetesség többször hiányzott *Pataky*-ból. Második felvonásbeli meghatottsága kinosan erőltetve ment. Igen jó volt az első és utolsó felvonásban; itt könnyedén, ügyesen játszott. P. Szép Olga (Antoinette) még több francziás elevenséggel és könnyedséggel *Krasznay* nak méltó partnere lehetett volna, így csak megközelítette. Kisebb szerepekben *Szarvasi* Sándor, *Kacziány* Viola (II. felvonás: elegáns öltözék), *Dési* (II. felvonás: hallatlan tulzás; bohózatba is sok) és *Kulinyi* Mariska ügyeskedtek. *Lengyel* Margit buzgó kis szobaleány volt: mindig hamarabb betoppant, mintsem hívták. Dr. K. A.

* **Carmen.** Bizet örök szép zenéjű dalművéből már megkezdte a zongora próbákat *Váradi* Aladár karmester.

Székely Irén a mióta a Szigligeti-színház megnyílt, egyszer sem lépett fel a vasárnap délutáni előadásokra, mert erre szerződése nem kötelezi.

Ugy az igazgatóhoz, mint a művésznőhöz intézett felszólításoknak meg lett az a kedvező eredménye, hogy a legközelebbi vasárnap délutánon *Székely Irén* egyik legfényesebb szerepében, a »Boszorkányvár« *Coralie*-jában fogja gyönyörködtetni a közönséget.

Az érdekes előadásra, melyben *Amon* Margit is egyik legbrilliansabb szerepét játsza, felhívjuk jóelőre is a nagyérdemű közönség szives figyelmét.

A »**Bibliás ember**« világhírű operát újítja fel az igazgatóság legközelebb. A darabban, melyet *Müller* Ottó tanít be, részt vesznek *Székely Irén*, *Székely Anna*, *Pintér Imre*, *Perényi József*, *Nyárai Antal*, *Füredi József*.

Alberti Werner a Szigligeti-színházban. Somogyi igazgató *Alberti Werner*, a budapesti opera tagjával megegyezett; három vendégszereplésre hívta meg őt. A nevezett művész, ki legutóbbi hangversenyzése után kellemes emlékekkel távozott *Várad* ról, szívesen engedett Somogyi meghívásának s így legközelebb megkezdí vendégszereplését a »*Troubadour*« operában.

Az ember tragoediája. *Madách* Imre hallatlan remeke még e hó folyamán színre kerül a Szigligeti-színházban. Somogyi *Károly* áldozatot, költséget nem kímélve, pazarul fényes új kiállításal hozza színre a darabot, melyben kivétel nélkül a teljes személyzet részt vesz.

A bolond. *Rákosi* Jenő és *Szabados* nagy stílusú énekes darabjának a »*Bolond*«-nak

premierjére készül nagy ambícióval most a társulat énekes személyzete. A kivételes komoly, drámai hatású, gyönyörű muzsikájú darab főbb szerepeit Székely Irén, Lányi Edith, Székely Anna, Kulinyi Mariska, Pintér Imre, Hunfi Imre stb. játsszák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 71.

Idénybérlet 69.

Nagyváradon, szombaton, 1901. decz. 7-én

S Z I V E M!

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K:

Hubert Grissole	— — —	Pataky Béla
Montureux	— — —	Krasznay Andor
Antoinette, felesége	— — —	P. Szép Olga
Heléne	— — —	Kacziány Viola
Gaston Ghatteau	— — —	Dési Alfréd
Maxime de Thorey	— — —	Szarvasi Sándor
Fancine, szobalány	— — —	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap vasárnap, decz. 8-án

délután 3 órakor, fél helyárral

BOSZORKÁNYVÁR.

Operett.

este 7 órakor, rendes helyárral

Ocskay brigadéros.

Történelmi színmű.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

36

— Nem. Engem nem ért ez a megtiszteltetés.

— Különbben tudod-e, mit beszélnek? Hogy a meggazdagodás utján vagy, hogy vagyont gyűjtesz. Vajjon honnan örökölted ezt a kedvtelést? Atyádtól nem, az kétségtelen! Én nem kárhoztalak érte. . . . Igaz, hogy hajléktalanná tettél, igaz, hogy megtörted büszkeségemet, hogy ny viselkedted öreg bátyáddal szemben, mint a mesebeli farkas a bárány iránt. . . . de én megbocsátok neked. . . . Szilárd jellem vagy. Ez az, a mi hozzád vonz, a mit becsülök benned. . . . Szeretlek, mindennek daczára!

— A szeretet kölcsönös, — felelt Stas.

Plawiczki nem is tudta, mennyire őszinte. A vagyon tiszteltet keltett benne; ez az öcsce, a ki rohamosan halad a pénz fényes célpontja felé, rokonszenvet, meghatottsághoz hasonló csudálatot ébresztett szívében. Becsülte Polanieczkit, mert nem tartozik a kopott, a szegény rokonok válfajához, a kiket segítünk vagy megtagadunk. Ezt az összeköttetést nyíltan hangoztathatja az ember.

Búcsuzásközben körültekintett:

— A lakásod fejedelmi! — jegyezte meg.

Polanieczki berendezése tényleg fényes volt. Mintha csak puha fészket készített volna egy szeretett lénynek. S ez a fényezés örömet okozott neki, mert a valóság színezetét kölcsönözte legkedvesebb álmódosításainak.

— Mondd csak, miért nem nőstülöz? — kérdezte Plawiczki.

— Meg is teszem, mihelyt tehetem! Plawiczki hamiskásan mosolygott. Polanieczki vállára ütve, titokzatosan mondta:

— Jól tudom, ki a választott.

— Hát lehet-e titkot tartani egy ilyen diplomata előtt? — kiáltott föl vidáman Stas.

— Özvegy. . . . bájos özvegy. . . . ugyebár? — kötődött tovább az öreg ur.

— Rettenetes ember vagy, bátyám!

— Ugy-e kitaláltam? Aldjon meg az Isten, mint a hogy én megáldalak már ma benneteket! De most szököm. . . . Előbb ebéd, aztán hangverseny!

— Az elválhatatlan Maszkóval?

— Nem, Máriával megyek, de Maszkó velünk tart.

— En is oda készülök Bigiellel.

— Hiszen ez pompás! Tehát a viszontlátásra. A hegy nem kereste föl Mahomedet, de a sors összehozza az embereket. A viszontlátásra!

Polanieczki nem gondolt arra, hogy este hangversenybe menjen, de a midőn Plawiczki közölte tervét, hirtelen fölébredt lelkében a vágy, hogy viszontlátassa Máriát. Bigiel hajlandónak mutatkozott, s így néhány órával később fölkeresték a nyilvános kertet, a melyet a »svájci völgy« poetikus nevével illettek.

Ambár szeptember havában voltak, nagy volt a sokaság. Az este enyhe és bájos; szinte tavaszas minden. Csupa világos ruha, tarka napernyő, a melyeknek selyemboltozta napon sütikérező himes pillangószárnyakra emlékeztet.

A zenekar egy symphonia első ütemeibe kezd. Polanieczki kénytelen leülni, mozdulatlanul helyén maradni, tekintete hiába kutat jobbra-balra, Máriát nem látja sehol. Türelmetlenül nézi társát, szinte haragot érez iránta, a miért az nyugodtan, félig lezárt szempillákkal gyönyörködik a zeneműben! . . . Végre a tömeg közt fényesre kefélt magastetejű kalapjáról, kipödrött bajuszáról fölismerte Plawiczkit. Mellette Mária arczele tűnik elő s a harmadik ülést, kifogástalan merev tartásban, mint egy angol lord, Maszkó foglalja el. Időnként Máriához hajlik egy-egy megjegyzéssel, s a leány feléje fordítva bájos arcát, helyeslőleg bólintgat.

— Ott vannak Plawiczkiék, — szólt izgatottan Stas Bigielhez — Nem megyünk oda, hogy üdvözöljük őket? —

— Hol vannak?

— Ott a harmadik sorban Maszkóval.

— Igaz. . . . Tehát menjünk!

A zenedarab utolsó ütemei elhangoztak. Bigiel és Polanieczki utat törve a tömegben, Plawiczkiékhez csatlakoztak. Mária, a ki nagyon szerette Bigielné, szívélyesen üdvözölte annak férjét, míg Stas rövid fjhajtással köszöntötte, csak éppen, hogy föl ne tűnjék hidegsége. Azután szót sem intézve hozzá, melegen tudakozódott Bigiel gyermekei felől. Polanieczki üzlettársa örömteljes mosolylyal felelt. — Boldogok volnának, — mondogatta, — ha Mária jövő vasárnap megtisztelné őket látogatásával s a városhoz közel fekvő nyaralójukban töltené a délutánt.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Az anarchisták ellen.

Washington, decz. 5. A szenátusban ma Comas és Hoar szenátorok indokolták az anarchisták ellen teendő intézkedések tárgyában általuk beadott indítványokat. Comas azt mondta, hogy a nemzetközi udvariasság követeli, hogy az Egyesült-Allamok intézkedéseket tegyenek annak a megakadályozására, hogy az Egyesült-Allamokban idegen uralkodók ellen összeesküvéseket szöjjenek. Hoar szigorú büntetéseket indítványoz az Egyesült-Allamok elnökének és alelnökének, valamint külföldi államfők megsértésére. Hoar husz évi fogságbüntetést kér arra, a ki vala-

mely uralkodó vagy államfő meggyilkolására felszólít valakit. (M. T. I.)

A búrok veresége.

Pretória, deczember 6. Az angolok tegnap megtámadtak három búr tábornok és ez alkalommal kétszáznál több búr fogtak el és pedig százat Ermolótól délnyugatra, 93-at Nilstroom mellett a westerbergi kerületben, a hol a Bayer kommandóhához tartozó tábornok támadták meg és tizenkilenczet Transzvál északnyugati részében, a hol Lybenberg kommandóját fogták el. (M. T. I.)

Három millió az inségeseknek.

Bécs, decz. 6. A »Wiener Zeitung« közlése azt a deczember 4-ről kelt törvényt, amely felhatalmazza a kormányt, hogy inség által sujtott vidéken a szükségét szenvedők támogatására az állampénztárból 3 millió koronáig terjedő összeget fordíthasson. (M. T. I.)

Angol-amerikai csatorna szerződés.

Washington, decz. 5. Ma tették közzé az Isthmus-csatornára vonatkozó angol-amerikai szerződést, a mely az 1850-iki szerződést hatályon kívül helyezi. Az új szerződés azt rendeli, hogy a csatorna az Egyesült-Allamok kormányja által, vagy annak auspiciuma alatt építtessék, hogy kizárólag a kormánynak legyen joga a csatorna forgalmát szabályozni és hogy az összes nemzetek egyenlő feltételek mellett való hajózására ugyanazok a szabályok alkalmaztassanak, mint a Suez-csatornában. A szerződés ratifikációját hat hónapon belül kell kicserélni.

Párbaj ellen.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) A bécsi arisztokraták, hivatalnokok és képviselők, párbaj ellenes ligát alakítottak. A párbaj kiküszöbölése és annak törvény által való eltiltása mellett küzdenek. Háromszáz aláírással fölhívást bocsájtottak ki, melyben törvényhozási intézkedést követelnek a *becsület védelmére*. Válaszlott bíróság szervezését ajánlják.

A spanyol válság.

Madrid, decz. 6. A kamara osztályai a kormány valamennyi jelöltjét beválasztották a vámnak aranyban való fizetésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságba. A pénzügyminiszter-válság el van hátrítva. A konzervatívek támogatták a Sagasta miniszterelnök által ajánlott jelöltek megválasztását, hogy a költségvetés január elseje előtt való elintézését lehetővé tegyék. Hire jár, hogy a vámnak aranyban való fizetésénél a külföldi adósság szelvényeit elfogadják fizetés gyanánt. (M. T. I.)

Elsülyedt naszád.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Sanghaiból jelentik, hogy tegnapelőtt zarándokokat vívó naszád elsülyedt. A jámbor keresztények közül száznegyvenen a tengerben lelték halálukat.

A japán sajtó Anglia kizárásáról.

London, deczember 6. A Timesnak jelentik Tokióból november 30-iki kelettel; Ito marquis pétervári látogatását a japán sajtó nagyon közönyösen tárgyalja. Nyilvánvaló, hogy a közvélemény nem tulajdonít ennek a

látogatának politikai jelentőséget és nem hiszi, hogy Oroszország és Japán között Anglia kizárásával létrejött egyezménynek hatása volna. Mindazonáltal orosz ügynökök befolyásolni akarják Japánt, amennyiben arra utalnak, hogy a tengerentuli vasut teljes kiépülésével okvetlenül növekedni fog a kereskedelmi forgalom Oroszország és Japán között, másrészt pedig hangsúlyozzák, hogy Oroszország pénzügyi szempontból nem tarthatja állandóan megszállva Mandsuországot. (M. T. I.)

A hollandi királynő férje.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) A londoni lapok mai száma megczáfolja. Vilma hollandi királynő férjének párbaját. Ir az *amsterdamiaknak* a férj iránt táplált erős gyűlöletéről; valamint a *jordani* botrányról, ahol ugyanis, a herceget ábrázoló bábut a saiban nagy tüntetés mellett meghempergették.

Fékevesztett expresszvonat.

Majna-Frankfurt, decz. 6. A mai keleti expresszvonat, a melynek reggel 3 óra 35 perczkor kellett volna ideérkeznie, másfél órai késéssel érkezett és teljes menet sebességgel keresztül robogott a vasuti gyaloghíd korlátján, ledöntötte a tömör kőfalat és betört a másodosztályú váróterembe. A vonat mozdonyból, szerkocsiból, egy podgyászokocsiból és öt személykocsiból állott. A gőzmozdony és a szerkocsi a váróterem kellő közepén áll, a podgyászokocsi pedig a gyaloghídon. A következő személykocsi kisiklott, a többi a vágányon maradt, úgy hogy mindjárt el lehetett indítani. A vonaton hat-nyolcz utas volt, a kiknek azonban semmi bajuk sem történt. A pályaudvaron is alig voltak emberek. A váróteremben csak két utas volt, a kik még idejekorán elmenekültek, úgy, hogy a bedőlt kőfal nem tett kárt bennök. A romok eltakarítása valószínűleg egész nap fog tartani. A baleset oka valószínűleg az volt, hogy a fék nem működött. Az anyagi kár nagy. A pályaudvarhoz vivő utakat rendőrség és katonaság tartja elzárva.

KOZGAZDASAG.

Az acetylénről.

Most, amidőn egész Európát a világítás kérdése foglalkoztatja, nem lesz érdektelen a világítóanyagokról megemlékezni, amely egyike szintén azon tétéleknek, amely a gazda főkönyvében minden évben mint magas kiadási tétel szerepel.

Tudvalevőleg négyféle világító anyag küzd az elsőségért: a villany, a kőszéngáz, az aerogéngáz és az acetylén.

Ezuttal csak az acetylént akarom megismertetni, amely szakemberek állítása szerint a jövő világítóanyagát képezi.

Az acetyléngáz 92.31% szénből és 7.69% hidrogénből áll. Anyaga, amelyből viz hozzáadása által fejlesztetik, az u. n. kalciumkarbid, mely 62.5% égetetlen meszet és 37.5% szenet foglal magában.

Gyártása még mindössze néhány év előtt kezdődött és azóta éppen úgy, mint minden más közérdeket illető találmány, sokféle próbálgatásnak, kísérletezésnek volt kitéve. Ezen hosszas próbálgat sok és kísérletezések eredményének tekinthetjük azon körülményt, hogy Csics Ödön nyugalmazott m. kir. honvédszázados, — egy lösgyökere debreczeni nemes ember — egy egészen tökéletes, egyszerű szerkezetű, megbízható és teljesen veszélytelen acetyléngáz-fejlesztőt készített.

A találmány maga felette egyszerű és ezért veszik máris olyan sokan; továbbá az is hozzájárul a nagyfokú kereshettséghez, hogy igen könnyen kezelhető és a mi fő, sem a tisztogatásnál, sem pedig a töltésnél szétszedni nem kell. A gázt megtisztítva és hidegen bocsátja ki és csupán csak annyit fejleszt, a mennyire éppen szükség van. A robbanás veszélye teljesen ki van zárva. Igen kis helyet foglal el; lángja mozdulatlan, teljesen fehér. A láng ugyanolyan fényerősség mellett kevesebb égéstermékkel fejleszt, tehát kevésbé rontja a levegőt, mint a gyertya, a petróleum vagy a világító gáz.

A következő táblázaton feltüntetjük a különböző lángok égéstermékeit és hőszugárzását egy felnőtt ember lélegzésési termékeihez és hőszugárzásához viszonyítva.

Világító anyag:	Egy gyertya óránként fejleszt:		Milyen fényerő mellett fejleszt a láng ugyanannyi szén-savat vizgőzt melegeit mint egy felnőtt ember	
	szén-savat	vizgőzt melegeit	szén-savat	vizgőzt melegeit
Stearin gyertya	28.00 gr.	11.00 gr.	1.6 gy.	1.0 gy.
Petróleum lámpa	12.00 »	5.00 »	3.6 »	2.2 »
Pillangós láng	11.70 »	10.00 »	3.9 »	1.7 »
Argand	9.36 »	8.00 »	4.7 »	2.2 »
Auer-féle lámpa	2.34 »	2.00 »	18.8 »	8.7 »
Acetylén	2.76 »	0.56 »	15.9 »	9.3 »

Egy felnőtt ember lélegzési termékei és hőszugárzása óránként

A világítás költségeiről pedig a következő táblázat ad felvilágosítást:

A világítás neve	Egy gyertyányi fényerő költsége óránként
Gázvilágítás. Pillangós lánggal	0.2 fillér.
» Argandban	0.16 »
» Regeneratív lámpában	0.10 »
» Auerben	0.04 »
Petróleum-világítás. Lapos égőben	0.16 »
» Körégőben	0.12 »
Vizgázvilágítás Auerlámpában	0.030 »
» Fanehjelm-féle magnésia fészén	0.06 »
Elektromos izzólámpa	0.32 »
» izzólámpa	0.050 »
Acetylén, ha 1 kg. karbid ára 42 fill.	0.096 »
» ha 1 kg. » 24 fill.	0.0550 »
» mint rövid idő alatt várható minimális ár	0.0550 »

Megjegyzés: 1 m gáz ára Budapesten 20 fillér. 1 kg. petroleum ára B.-pesten 40 fill. 1 m vizgázvilágítás ára Budapesten 6 fillér. 1 kilowatt elektromos izzófény és izzólámpa világítás 1 korona.

(Mindkét táblázat adatai a Természettudományi Közlöny-ből vették.)

Az acetylén-gáz ilyen szembeálló előnyei mulhatatlanul meggyőzhetnek bárkit is az acetylén-világítás fontosságáról és tekintve azt is, hogy a készülékek minden házban, bármely helyen is felelthetők, azért az ace-

tylén igen jól alkalmazhatjuk a gazdaságokban is; nemcsak a lakostályok és az irodai helyiségeknek megvilágítására, hanem az istálló, magtár, raktár stb. helyiségekben is.

Hogy némi tájékozással birjunk arról, hogy mennyibe kerül 1-300 láng acetylén-világítás, közöljük a következő táblázatot:

1. kis irodai generátor:

láng	16 norm. gyertya fényvel	60 kor.
1-5	16	80
6-10	16	140
11-20	16	200
21-35	16	280
36-50	16	330
51-70	16	380
71-90	16	530
91-150	16	930
151-200	16	1250
210-300	16	2000

Lángzók tetszésszerű mennyiségű gyertya-fényben is kaphatók.

A fejlesztő anyag, nevezetesen a kalciumkarbid ára métermázsánként bádog hordókban, szállítással együtt 52 korona, de csak ma, mert a nagyon is közel jövőben a gyár egy karbidraktárt állit fel Erzsébetfalván és így tetemesen olcsóbb áron szerezhető be a karbid.

Tájékozással szolgáljon, hogy 1 kg. karbid 320 liter gázt ad és minthogy egy 16 gyertyafényű láng óránként 11.2 l. gázt fogyaszt, a világítás óránként egy láng után majdnem 1.5 fillérbe kerül.

Ezekben ismertettem meg egész röviden olvasóinkkal az acetylént, mint a legújabb és legolcsóbb világító anyagot. Amennyiben ez hazai ipar, a melynek számos jó főnnebb említett tulajdonságát személyesen ismertem meg a tulajdonos felfedező gyári telepen Erzsébetfalván azért nyugodtan ajánlom gazdátársaimnak, hogy forduljanak Csics Ödönhöz Erzsébetfalva (Bpest mellett.)

Mihók Sándor.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, decz. 6.

Buza októberre	7.84
Buza áprilásra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab apr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 6.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurányi	416
Magyar jelzálog	483
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1901. decz. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	93.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4.75%	121.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	93.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.35
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	175.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	146.50
Osztrák járdék papírban	99.50
Osztrák járdék ezüstben	93.50
Osztrák járdék aranyban	118.90
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	666.—
Osztrák hitelintézet részvény	650.50
Parisi vista	95.20
20 frankos arany (Napoleonkor)	14.03
Németbirodalmi márka	117.15
London vista	239.85
20 márkás arany	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

Van szerencsém vidám szívet tisztelt vendégeim és ismerőseim becses tudomására hozni, hogy deczember hó 7-én reggeli 5 órakor

Szöke Jákob Disznó elhunyt.

Mosszas hízás után ZSIVÁNOVICS ANTAL hentes magához szőlítá s temetése

ma, szombaton este 8 órakor

lesz, melyre tisztelt vendégeimet, jó ismerőseime becses családjával együtt tisztelettel meghívom.

Kedélyes disznótor

a „WÖBER“-szálloda diszes éttermében.

Friss kolbász, véres, májos, tündős, jó toros káposzta és turós csusza mind fog párolgni a tálban. — Valamint *tisztán kezelt küküllőmenti és püspöki boraim.* — *Frissen csapolt dupla márcziusi és bajor sör.*

Pontos kiszolgálásról, mérsékelt ár mellett gondoskodom.

Szives látogatást kér

247

Kecskeméty István,
vendéglős.

Áldás-utca 298. sz. a. házamban

ez évben és a mult esztendőben saját szőlőmben termett és házilag tisztán kezelt új és ó boraimnak elárúsítását egész és félliteres, patent-zárral ellátott palaczkokban, — a mai napon megkezdem.

Újbor literenkint . . . . . 30 krajczár
Óbor literenkint . . . . . 50 krajczár
Bakar (pecsenye) bor héttized liter . . . . . 70 krajczár

Az árakat az üvegek visszatérítése mellett szabtam meg, e célból literes üvegekre 14 krajczár, félliteres palaczkokra 10 krajczár betétet kérek.

Balázsovits Jenő,
szőlőbirtokos.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

225-0-132

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.